

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полученем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇЮ:
Місечно 5-00 зол.
Чвертьріччю 18-00 „
Півріччю 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Збірка адрес 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Спеціалісти від завороженого кола.

Львів, 11. жовтня 1933.

Самбірський процес заторкнув передусім дві головні проблеми: 1) польсько-українських відносин і 2) українського підпілля. Всі пресові відгуки того процесу крутяться теж довкола цих двох проблем. Українська преса, будучи високим настроєм рідного громадянства, схвальною стрілими проявами деморалізації молоді, втягненої до роботи, до якої та молодь просто через свій вік не годиться, займається більше проблемою підпілля. Проблеми польсько-українських відносин наша преса майже не торкається тому, що її вирішення в нинішній політ. дійсності не залежить від української сторони, найрозумніші речі, на що тему писані, являються горохом об стіну та по суті є переливанням з пустого в порожнє, — та врешті тому, що й можливості свободного вислову на ту тему завжди у нас дуже обмежені. Зате польська преса, якої не болить параліч цілого того громадського активу, яким у всіх насій буває молоді, цікавиться більше політичною сторінкою процесу. Однак, на превеликий жаль, робить це так примітивно: так поверхово, що ставить під знак запиту взагалі вартість політичної публіцистики.

Покищо тих польських голосів небагато. Але й ті, які є, надзвичайно облекшили собі дорогу: йдуть сліпо по лінії, яку на процесі визначив п. Шурлей. Іншими словами, всі ті польські публіцисти, так як пан Шурлей, використовують лише нагоду, щоби вилазити на всіх українців, на всіх них скинути відповідальність і за вбивство Голушка та всі інші саботажі, і за Барановських та Мотик. Один із чолових польських публіцистів, головний редактор варшавського „Курера Поранного“ п. Стівчинський, не вивіз із Самбора ніяких ін-

„ігноранція максіма ін ребує українців“. Повертаючи до наведених конкретних питань з історії польсько-українських взаємин, кожній дитині відомо, за які гроші був виданий „Рідний Край“ і яка була правдива ціль його видавців (інша річ кривавий акт терору, якого українське громадянство ніколи не глибоко кувало). Також усім уже нині відомо, що передумовою переговорів з урядом Е. Петрушевича була повна українська капітуляція навіть без ніяких гарантій, що за ту капітуляцію будуть якнебудь рекомпенсовані; відомо, що справа університетської комісії розбилася після того, як ще перед 1-им її засіданням польські чинники використали справу політично, на закордонному терені, проти українців; відомо врешті, що „підляпацифікаційні“ умови, поставлені українським парламентом у 1931 р. були того роду, щоби українці не могли їх прийняти... Фактом є, що всі ці спроби були якраз класичними зразками творення штучної „угодовщини“, з намаганням використати всю декоративну сторінку декларацій, пертрактатів і пактів, — і що саме наведені п. А. Н. приклади були і на будуче повинні остатись для польських політиків доказами, як не треба вирішувати української проблеми в Польщі.

„Впродовж 15 літ вперто й терпеливо повторюємо спроби дійти до порозуміння. Ми йшли на уступки дрібніші і на уступки величезні, що вриваються в наш устрій і закладничу структуру держави, на те, щоби показати край „анормальним відносинам“. Ми не занебали нічого...“

Здав! Автор тих слів здав на „визначаюче“ на реферата „руських“ справ в „Ілюстрованім Курері Подземнім“. Тою своєю „завязкою“ він виявив чудове знання державного законодавства з ділянки польської нац. політики, зокрема знання історії галицького самоврядування зперед війни і після неї, українських давніх і теперішніх надбань у нижньому, середньому і вищому шкільництві, прав і перспектив української фахової інтелігенції, можливостей легальних організацій укр. молоді і т. д. і т. д. Усьому є винні українці, і лише українці вічно провокують польську сторону, яка „нічого не занебала“, щоби у польсько-українських відносинах запанував рай...

Як можливою є поважна пресова дискусія, коли навіть факти з зовсім недавнього історичного минулого є фальшовані і накручувані лише на те, щоби себе вибланти а другому дошкулити, і коли якісь незрозумілі „престіжі

ПЕРЕМИШЛЬ

14. ЖОВТНЯ.

САЛЯ НАРОДНОГО ДОМУ.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

Іванна Шмериковська-Приймова

ПРИ ФОРТ. Д-Р Н. НИЖАНКОВСЬКИЙ.

Закон дозволяє забезпечувати в „Дністрі“ 1/3 частину вартості будинків. Не зрікайтеся добровільно свого права і найпізніше до 31. жовтня ц. р. виповідайте в ПЗУВ 1/3 частину та забезпечте її у своєму власному

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

Кожний українець державник повинен прочитати книжку

Д-ра Володимира Левницького

„Українська державна путь“.

Думки про методи і практику державного будівництва.

Багатий зміст. 160 сторінок вісімки. Жалати у всіх книгарнях або замовляти у д-ра К. Гладилонича. Львів, Терес 2 ц.

ЦІНА ТІЛЬКИ 90 СОТ. ПЕРЕСИЛКА ПОЧТОВА 30 СОТ.

амбіції“ польських редакторів а пріорі виключають у них устійнення історичної правди! Та якась гістерична засада „молі не тангере“, поруч із одночасним замишуванням до використання всякої нагоди як відбійної для протиукраїнських заціпок витворює заворожене коло, в якому вся дискусія обертається докола дівачачого „не я — а ти“. В тому завороженому колі покрутують помилкові погляди на суть взаємин двох народів, на обов'язки держави національностей, на права сучасної нації, на шляхи національної політики держави з 40 відсотками „меншин“. І не зміняться польсько-українські відносини з того завороженого кола так довго, як довго в той примітивний спосіб, буде їх розуміти польська публіцистика і в тому дусі виховуватимуть своїх читачів спеціалісти від завороженого кола.

Лихоліття Великої України.

Нью Йорк, 20. IX 1933.

Волтер Дуранті, кореспондент газети „Нью Йорк Таймс“ уже від кількох днів пересилає телеграми з Харкова, як з Росії, а не України, і в них широко розписується про життя на Україні. Каже, що він там перебув десять днів і мав багато волю, ніж надіявся, в огляданні відносин. Це служить йому на доказ, що він міг добре приглядатися всьому. Отже на цій підставі він каже, що перед роком був справді великий голод на Україні і там вимерло більше людей, ніж він передіє подавав. (Перед двома тижнями писав, що вимерло 4 мільйони.) Але цього року, каже він, комісарі перемогли і змусили українських селян до послуху. В той спосіб життя на Україні такі багаті, що селяни віддають державі більше збіжжя, ніж були обов'язані.

Передплатник, який не платить

передплати стає ярмом на шії кожного пресового підприємства.

Одначе агенція „Юнайтед Пресс“ подає з Істамбулу вістку, що на Україні і Північному Кавказі такий недостаток збіжжя, що совітський уряд мусить робити великі закупки збіжжя в Туреччині. Це закуплює долаву лише, що вісти про великий голод, як не розповідають утікачі в Україну, новіс правдині.

Недавно прибула до Нью Йорку дівчина, Валентина Красівська, з Одеси. Вона вийшла відати перед місяцем та оповіла газетярським репортерам, що була шпитальною доглядачкою і мала нагоду придивитися нещастю людей. Вона вийшла правдивою на нашпортом, а гроші приїхала й її сестра в Нью Йорку. Іхала через Ригу. Коли опинилася поза границями СРСР, плакала з радости. Вона мала на шії золотий хрестик на золотому ланцюжку. І поза тішиться, що могла його вибрати. Коли її запитали про голод на Україні, вона підвинула:

— Так, то правда! На Україні страшний голод. Про убивання дітей, щоби їх їсти, я не знала, бо все жила самітньо. Але знала, що інші така розповідали. Зате я бачила, як стережуть сніжні гроби померлих перед голодними живими людьми, котрі чекають на підняття гробів, щоби викопати тілька і їсти.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи по найдешевших цінах!

ших рефлексій, як лише здивування і претенсію до українців, чому вони у своєму осуді трускавського вбивства не кляли натиску на те, що згинув там приятель українців... Аж ось у нинішній львівській „Газеті Поранній“ наочно вступили статтю п. н. „Чия вина“, сигнатурою ініціалами теж одного з чільних львівських польських публіцистів („а. н.“ — не плутати з Адольфом Новачинським), який теж підходить до теми з якогось диковинного загуминкового становища, яке цілу проблему міжнародних відносин і національної політики примітивізує, баналізує і зводить на безвихідні манівці.

Образився ш. автор на закид одного українського часопису (ми його вчора цитували), що нинішні українське підпілля є наслідком нездорових польсько-національних відносин, за які в першу чергу несуть відповідальність поляки, як та сторона, яка має можливість розв'язувати національну проблему, якої не розв'язує, лише ще дужче її заплугоє. Образився польський публіцист на несприємну історичну правду і замість ствердити сказати з принаду її пригадки на самбірському процесі кілька розумних думок — старається лише цю правду затемнити. На доказ, що польська сторона „сеє збіжжя“, щоби справедливо вирішити українську проблему в межах Польщі, автор покликається на акцію Сидора Таерлохайдя („Рідний Край“), на пропозицію переговорів з през. Петрушевичем у 1921 р., на університетські розмови і на переговори Т. Голушка. Всі ці речі — мовляв — не вдалися виключно з української вини!

Невідомо, справді, чи п. А. Н. кепкує собі, чи прикидається наївним, бо чейже трудно повірити, щоби він теж належав до „політиків“ типу п. Шурлея, яких політичною мудрістю з

Злоза куліс розвідки у світовій війні.

(УП) У війні грає першорядну роль розвідка, контррозвідка, саботаж і пропаганда. Так у світовій війні вели дуже зручну пропаганду всі воюючі держави. Переворот у московській імперії в 1917 році був ділом дуже зручної німецької пропаганди. В деяких повстанських книжках висувують навіть твердження, що й повстання режиму Керенського і закінчення війни на східному фронті було ділом німецької пропаганди. Також бунт у французькій чорноморській флотії був ділом дуже зручної більшовицької пропаганди.

По відвороті німецьких військ в Україні постановила була Антанта виступити активно і подіти на Сході і повалити більшовизм при допомозі білих московських армій. Англіїші почали наступ з півночі від Архангельська, а французи дістали були доручення обсадити всі чорноморські пристані і допомогати маршові білих московських армій на Москву. Французи, які прийшли на Чорне море з теплих країв, не могли витримати холоду і зробились були дуже податні на більшовицьку пропаганду. Агенти більшовиків працювали ночами. Вони розпалювали закладки до вбивання офіцерів і заставляли до покінчення війни. Наслідки були добрі, бо коли французький адмірал дав був наказ острілювати Севастополь, його матроси збутовались і вивісили були на кораблях більшовицькі прапори. Почалося братання з москалями і ситуацію врятувала лише англійська флотія, яка загрозилася обстрілом, якщо французи не піддадуться. Під англійською ескортою поїхали кораблі до Франції.

До нині ще не розв'язане питання, як загинув англійський адмірал лорд Кіченер. У війні першу роль відіграє провід. Щоби рятувати Москву перед розвалом, постановлено було в Лондоні вислати до Петрограду лорда Кіче-

нера. Переговори велися вже довгий час і хоч були таємні, то всежтаки не могло обійтись без того, щоб вістка про них не дісталась до відомих громадянських кругів. Про візд Кіченера говорились уже надовго перед тим, заки він виїхав. Про це довідався був один московський революціонер, що жив в Англії. Цю вістку передав він своїм товаришам даліше. Літом 1916 року виїхав лорд Кіченер кораблем і зараз після того пропав раз на все. Доскоди не знайдено ні сліду з корабля. Показується, що згадані московські революціонери були добрим матеріалом для німецької розвідки і вона їх використовувала, як лише могла. Не інакше робила й Антанта, щоб довести в 1918 році до розриву зв'язків між Німеччиною та більшовиками. Показується також, що в 1918 році революційна організація Савінкова дістала була великі гроші за те, що вбила в Москві німецького посла графа Мірбаха, а на Україні генерала Айхгорна.

Завдяки німецькій пропаганді прийшло було у французькій армії до бунту. Полки відмовлялись робити фронтову службу. Французи мали щастя, що німці про це скоро не довідались. А то булиб усіми силами вскочили в ту прогалину, де полки збунтувались і булиб скоро здобули й Париж. Німецька розвідка працювала добре, але час був за короткий, щоб могли передати вістку до штабу. Вістки такі йшли в якесь збірне місце в запілля, там їх обробляли відповідно і даліше передавали через Швейцарію до німецького штабу. Тимчасом французький штаб зорієнтувався, яка небезпека загрожує цілому фронтові і вислав на загрожене місце вірні полки. Збунтованих воїв розбрили і здезактували, чим і врятували ситуацію.

А. А.

За напад на пошту уТрускавці.

Другий день розправи.

Самбір, 10. X. 1933.

Один день розправи вже поза нами. Вчора переслали обвинуваченого Лопушника і Лабіку, засудженого вже за напад на народний жидівський банк у Тустановичах на 3 роки каторги. Переслають третього оба, Миколу Ількова, якого арештували 8 квітня 1933 р. у Равні на приказ військового прокуратора.

ЗІЗНАННЯ ОБВ. МИКОЛИ ІЛЬКОВА.

Обв. Микола Ільков заявляє: До школи ходив у тустановичах: скінчив народну школу і 2 гімназійні класи. До Пласту вступив пізніше і пізнав там Гнатова, який був курінним. Тому, що Гнатів застріляв брата його товариша, це обвинуваченого від нього відтундуло. По виході Гнатова з в'язниці назвався оба, з ним знову контакт і втягнувся за його посередництва до ОУН. Гнатів познайомив його з цілими організаціями. Присяги не складав, тільки приречення. Гнатів давав оба, літературу. Даліше оповідав докладно про свою участь у першій (неуспішній) нападі, що мало місце на тиждень перед успішним нападом на пошту. Перед самим нападом

зійшлися в означенім місці. Був там він, Гнатів і третій, низький брумт з каблуківаними ногами. Потім прийшло ще чотирьох, а саме Данилишин, Білас, Ільків і ще хтось четвертий, якого оба, не знав. Оба, мав револьвер, а від Гнатова дістав приказ стояти біля кіртки ліворуч. Коли Гнатів крикне „руки в гору!“, оба, мав витягнути револьвер і повторити оклик. У кіртку сиділи п'ять-шість осіб. Що даліше робилось, не знав. Довідався тільки опісля, що Білас забрав гроші, а Данилишин стріляв. У лісі бачив, що течку з грішми мав Гнатів. Оба, до нікого не стріляв. По доконанім нападі зійшлися їх чотирьох у лісі, звідки вийшли. Оба, з Гнатом

**НЕДОСЯЖНЕ
ВІСТРА
ДО ГОЛЕННЯ**
можна дістати скрізь.

Гол. склад: Кранів, Вісільна 6, дрогерія.

ком пішов лісом через село Уріє, де планували напади, до Тустанович. Домів оба, поймають оліанці. Гнатівних грошей, бо було їх менше. Оба, є свого переконання, що гроші пішли на організаційні цілі, бо Гнатів був дуже ідейною людиною.

Опісля ставив запити суддя Хшонішевський. З напівдзвоні оба, виходить, що Гнатів убив його товариша у власній обороні.

Прис. судан: Яку освіту мав Гнатів, який мав такий вплив на нас?

Обв.: Він був звичайний робітник, але дуже шаріт і ідейний, тому всі його слухали.

Обор. Білинський Петро: Чим я ваші батьки?

Обв.: Були різними, а тепер займаються культурою і різництвом разом. Опікувались мною дуже

Обор. Білинський Іван: Чи ви дістали під примусом Прес.: Ухилою це питання.

Обор. Білинський Іван: Чи ви успокійовали його?

Обв.: Так, я сказав до одної пані: „Нех-ся пані за бої, пані сен ніх не стане“.

Обор. Петро Білинський: Чи всі 7 були на пошту?

Обв.: Гнатів жалувалася опісля, що один не виконав прикazu, бо спізнився. Був це, здається, Петро.

Прокуратор просить ствердити, що у саїстї проті Сенишина, Кобільника і Криська в тій самій стрілянині з них не признався до нападу на пошту. Пресидник підтверджує, що дійсно так було.

Обор. Волошин: Які ви мали інструкції щодо ажити зброї?

Обв.: Ми мали тільки обезладнювати тих, які ставили би нам опір?

Прок.: А чи вам не видється дивним, що, не зажаючи на такий приказ, на пошту так були білі, стріляти і т. д.?

Обв.: Видно, що вимагали того обставини.

На цій скінчилась переслухання Ількова і на сіді ввели четвертого з черги обвинуваченого Євгена Мирослава Петрова.

ЗІЗНАННЯ ОБВ. ЄВГЕНА МИРОСЛАВА ПЕТРОВА.

Обв. Е. М. Петрів заявляє:

Родився в Бориславі. Батьки звичайні робітники, він має укінчених тільки 3 гімназійні класи. Працював при помірках дерев в Долиниці. Залізи керуєся, ходив даліше до 4-ої гіми. класи, якої не скінчив. Назвався до Пласту в Бориславі. З Гнатом пізнався при годі прогулюю. По розв'язанні Пласту Гнатів застрелив його до УВО. і перед ним зложив оба, пристоу на револьвер. Було це в осени, десь у листопаді 1930 р. Зламав собі справу з того, до якої організації належить. Чтас „Сурму“, „Бюлетин“ „Юнака“, які діставав від Гнатова.

Щодо самого нападу, то свого часу приказав йому Гнатів прийти в неділю до Тустанович; там дав йому пукнок і казав прийти за два дні на поле коло означеного дуба. Так дійсно сталося. Пукнок Гнатів від нього забрав і сховав між коріннями. Це було 6-го серпня. На другий день знову зійшлися в означенім місці і пішли до ліса. Тоді оба, дістав револьвер і нікоб. Був там також В. Білас. Дня 8-го серпня прийшов оба, знову в те саме місце. Гнатів витягнув знід коріння пукнок і добув з нього одно чорне убрання, яке убрав оба. Друге, єсье убрання убрав сам Гнатів. Опісля пішли в т. зв. „Помірки“ і там застали вже чотирьох товаришів. Дістали прикази, що мають робити. Оба, пішов з Гнатом

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. ЖОВТНЯ 1933.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА

ЛИСТ З КИТАЮ.

По дорозі до Юнанфу.

З Ам-Чау виїхала я досвіта. В вагоні були вже інші пасажери, тим разом звичайні смертні — європейці. Знайомство й розмова з ними були для мене такі нецікаві, що я вперто встромила очі у вікно, мов би там когось пильно шукала, хоч бачила тільки якісь невиразні, лісі сорбки у імлі.

Згадуючи приповідку „шукай і знайдеш“ я сама до себе, всміхнулася, бо виедовзі у пейзажі я справді віднайшла те, за чим шукали мої очі: чар і красу юнанських гір.

Крізь скелісті то зеленілісі гори поїзд анявся серпентиною то майже до самих вершків до їзди у долину, без найменшої турботи ні про швидкість ні про ціль свого труду, наче киммерий турист зацікавлений тільки красою пейзажів та змінливістю вражень. Краєвид справді уявляв собою цілу низку варіантів, яких тільки можна сподіватися від „сто тисяч вершків“ гір.

У захопленні я вже навіть не зважала на безліч тунелів, що наповняли очі я уста саджею, а уха тяжким шумом, ні на балачку моїх сусідів, яка ставала шораз горячішою. Аж один з них підніс голос так високо, що я не могла не почути. Він так кричав, що я аж робила, як за нестерпимим тунелем...

— Цього ніколи не можна пробачити! Хоча історія будови лінії вже перестаріла, хоча тема вичерпана, а похибки неоправдані, за кожним разом, як переїжджаю сюди, мене охоплює невимовна лють. Подумати тільки — будувати дванадцять кілометрів залізничного шляху, масу тунелів, мостів, трудних закрутів тільки на те, щоби вернутися до пункту виїзду на другий бік долини — широкої всього на кількасот метрів! А ті вічні перерви руху через обвалини крихких гір або через пріриви води, нетривкисті пісково-глинястого терену! Якби я міг, я післав би ту цілу дирекцію будови просто на шибеницю!

Хоч поїзд уже давно виїхав з тунелю він усе ще кричав:

— Будувати цю лінію, тоді, коли вони мали до вибору досконалий, далеко коротший та менше коштовний проект компетентних інженірів, який вони відкинули для особистих амбіцій та особистих зисків, це злочин. Явний злочин, а тимчасом вони ще досі сидять на своїх трітійх престолох у дирекції й з усією ще щедристю роздають нову роботу направи французько-юнанської лінії всякій годоті. „Ex!“ — вигукнув він з огірченням на закінчення та напевно зрезигновано махнув при тім рукою. — Я не зміг обернутися ляскаючися, щоби його не взяла охота, бачучи мое зацікавлення, аякши мені цілу справу з самого початку. Не на те я вітала з Європи, щоби знову віднайти такі „справи“ аж у Китаю. Китайські „облуди“, „дикувські звичаї“, „некультурність“, прийму з вибачливою усмішкою, щоби тільки відпочити від ваших європейських справ“.

Мої думки перервав тим разом спокійний голос старця:

— Ви — ідеаліст. Ви видно забуваєте, що лінію будували крізь дику, недоступну країну, де контрола була можливою шойно після будови. Дивуетесь, що кохінхінський уряд після будови лінії, коли вже нічого не можна було виправити, не вислав спеціальної розглядної експедиції? Навіщо? Щоби стягнути на себе а Парижа закид, що вони несовісно „поставили до справи? Перевірити, мій друже, не так було легко як тепер здається, — треба було ризикувати своїм здоров'ям і життям. Далекі десь підписати згоду на вже досліджений проект. Тепер рука мие руку — і це мене не дивує.

— А чому Париж про це не дізнався безпосередньо? — спитав молодший недосвідчений голос.

— Певно, що були доноси, навіть писали про те книжки, які Париж приймав за звичайні: наклепи суперників. Ні, мій молодий друже, краще при самім візді на Далекий Схід прийняти відразу фаталізм та резигнацію самих турбульців, ніж шукати тут чеснот або справедливості. Європа задалеко, щоби нам служила прикладом або нас карала своїми правами. Кожна колонія, а навіть кожний її резидент не своє окреме право. Моє „льокальне застосування прав“, ех, ех!...

А поїзд без огляду на небезпеки нетривкого шляху, навислі над ним гори і провалля під ним, їхав собі назустріч хмар за течією ворітливої ріки.

Під вечір, з однією пересідкою на другий поїзд, що їхав з П. Ланге, через каміни шовали

З природи й техніки.

УКРАЇНЕЦЬ НА 9. ЗІЗДІ НІМЕЦЬКИХ ФІЗИКІВ.

У Віденському відділенні фізики й математики. З діями Нанки німецьких фізиків і математиків. З діями Нанки німецьких фізиків і математиків. З діями Нанки німецьких фізиків і математиків.

НОВЕ ЧИСЛО „ТЕХНІЧНИХ ВІСТЕЙ“.

На шост 8. числа „Технічних Вістей“, органу Українського Технічного Товариства у Львові, в даному 1. вересня 1933 р. складаються дві статті, реферати та науково-технічний огляд. У статті „Під впливом замальованої реформи на Закарпатті та Чехословаччині“ подає професор полемічної академії Л. Гробица вислід парадоксальних ідей про перебудову швидко й точно так, що замальована реформа майже закінчена. Однак голод на землі не втихомирює і вже чути в пресі голоси про дальшу парадоксальну зміну мистецтв. Про електрифікацію Закарпаття оповідає у другій статті інж. В. Пристей. Довідуючись з неї, що після електрифікації Закарпаття в побудована в 1931 р. нова парова електростанція в Ужгороді, найдовша в Чехословаччині електростанція, загальної потужності 5800 кіловатів. У сукупності цієї електростанції будувати в Ужгороді ще велику водну електростанцію на річці Уж. Акібіна електростанція „Підприємство електростанції в Ужгороді“, що вбудувала нову парову електростанцію, обслуговувала в 1931. р. 45 громад, себто 142.000 прилучених мешканців та мала 335 кілометрів проводів високої напруги. Ця електростанція має перевести програмову електрифікацію у 14 округах Закарпаття, а саме в берегівському, великоберезнянському, ковінському, іршавському, мукачівському, лямківському, перечинському, раківському, селянському, свлявському, та-чівському, терешанському, ужгородському і хустському.

З рефератів цікавіші про техніко-господарські проблеми Підприємства Русі та про Українську Закарпатську Електрифікацію.

МИСТ-ВЕЛИТЕНЬ.

Пристань Сан Франциско в Каліфорнії лежить на північній кімчику півострова і віддалена від суцільної землі більше ніж 7 кілометрів. Під цю пору планують по-будувати Сан Франциско зі сушею на сході при допомозі мосту, якого довжина буде в долазових розмірах буде мати 1 кілометр. Кошти будови цього мосту внесуть 70 мільйонів доларів. З цієї суми має на будову мосту (між Сан Франциско і Окленд) товариство, засноване для будови, 62 мільйонів, решту 8 мільйонів стоїть Каліфорнія. При будові мосту намічено біля 12 тисяч робітників. Багато робітників знайдуть теж працю у фабриках сталі і цементу, що будуть доставляти матеріалів для будови.

КАНАДІЙСЬКІ ПОКЛАДИ РАДУ.

У 1930 р. відкриті в Канаді на східній березі Великого Медового Озера великі поклади уранової смоли. Однак експлуатація цих покладів досить утруднена внаслідок пологого нахилу північного бігувального кола, тому, що земля тріскає в цій області стіла та тундр від вітряного до пологих теренів. Крім цього найбільш заважає закладення станції. Ватерска, віддалена на 1000 кілометрів. Отже одним з комунікаційних засобом є літак, що летить в Едмонтону (на півдні) до Великого Медового Озера цілком 12 годин.

Якщо річ у кількості раду, то канадські руди значно багатіші в рад від бельгійських руд в Катані в Африці. Більш, ніж в 40 раз бельгійської руди добувають і грам раду, то в 40 раз канадської руди добувають аж 4 грами раду. Поки що можна буде добути в канадських покладах біля 12 тисяч тонн руди цілком легко. Однак цю руду треба буде перевезти літаком до Едмонтона, а звідси залізницею до Порт Говна біля Торонто (на озері Онтаріо). Розуміється, що кошти цього транспорту значно збільшать вартість канадської руди в Бельгії, чим разом в Канаді. Во транспорту: тонн бельгійської руди в Катані до фабрики лед біля Антверпу коштує біля 1000 золотих тоді, коли транспорт і тонна канадської руди коштує тільки 100 золотих.

Меншинна справа в Союзі Народів.

ЖЕНЕВА, 10. 10. ПАТ. Шоста Комісія збору Союзу Народів закінчила свої праці, приймаючи доповіді й резолюції в справі охорони національних меншин. Перша резолюція висловлює жалю, що держави, не зв'язані судити Союзу Народів ніяким трактатом у справі меншин, будуть стосуватися у відношенні до тих меншин бо-зай таку саму міру справедливості і толеранції, як того вимагає той трактат. Друга резолюція звичайно: Збір Союзу Народів думає, що атлантні держави мають застосувати до всіх категорій торожан, які ризикують расою, релігією або мо-вою. Німецька делегація заявила, що не може го-тосуватися за цю резолюцію, бо вона може тор-катися також жителів у Німеччині, що в супереч-ве ці ставовищем німецької делегації. Третя ре-

ської руди цілком літаком в Медового Озера до Едмон-тону коштує біля 4.000 золотих. Тим самим нема надії, щоб рад полегшів.

НІЧНА САНАТОРІЯ.

Штутгартський лікар Д-р Манфред Брошнінгер ула-див невелику санаторію для людей, що терплять на без-сонність. До санаторії приймають пацієнтів тільки на ніч, а день пацієнти відходять до своїх помешкань.

Отже якщо хтось терпить на безсонність, їде вночі до „нічної клініки“ і тут сповідає лікарні свої терпіння. Лікування відбувається головним чином психотерапевтичними методами, однак не брає також фізичальних метод (хімічні методи, себто заживлення хімічних насонних серед-ників, виключення). Відтак лікар їде в пацієнтом до нім-нати, прикрашеної нестримними акварелями, які мають діяти ушпокоююче на хорого. Лікар лишає хорого у цій кімнаті. Хорий має тепер нагоду занятися тим, чим тільки заба-жає. Найбільше доцільною лектурою вважається біблія, також дуже корисними є відповідні масажі. Як тільки па-цієнт пологий до ліжка, лікар приходить до кімнати ще раз, казати світло, остає ще чорно кіллка хвилин в темній кімнаті аж до часу, коли пацієнт засне. В присут-ності лікаря ці твари приходить швидко.

У більшості випадків пацієнт змушений спати в кілках днів. Ного пускають тоді до дому на кіллка „проб-них ночей“; якщо дома не зможе заснути, вертає знов до „нічної санаторії“ і піддається тут ліченню так довго, аж зможе заснути також і дома.

НАЙНИЖЧА ТЕМПЕРАТУРА.

Минулого року повідомляли ми, що в славній „лабо-раторії вимка“ в Лейдені фізик Кесом одержав найнижчу досі знаму температуру, а саме міллу 273,3 степенів Цель-сія, себто 0,71 степеня абсолютної температури (вище аб-солютного зера). Метода Кесом була дуже спокликована. Треба було для цього спеціально збудованих дифузійних помп, які зменшили розпримність пари над плавним ге-лем до трьох тисяч частей міліметра стовпа ртуті. Така мала розпримність відповідає саме температурі мі-лус 273,3 ступнів Цельсія.

Цього року в цій-же лабораторії три голландські до-слідники Гас, Вірмса і Крамер одержали ще вищу температуру, а саме тільки 0,37 степеня абсолютної те-мператури. При цій експерименті послугувалися атлантні дослідники методом Дебай-Дюка. Річ у відмагнетизуванню деяких сполук перша перу, які остидаються до 1,3 ступня абсолютної температури. Після остудження намагнетову-ємо ці сполуки сильним електромагнетом, який упоряд-ковує молекули сполук. Якщо магнетизування печально пе-рервати, упорядкування молекул сполук перу зникає, а саме внаслідок слабого теплого руху молекул. Тим робом температура сполук перу, що більше обнижується. Вгадані дослідники обчислили, що температура такої від-магнетованої сполук перу є тільки 0,37 степеня абсолют-ної температури.

Лещо пізніше, бо 14. липня 1933, ці самі дослідники повідомили науковий світ, що їм вистало діяти ще са-мим дорожню до ще вищої температури, а саме до 0,085 степеня вище абсолютного зера.

ЩО СТАЛОСЯ 150 ЛІТ ТОМУ?

В серпні 1783 р. наповнивши французький фізик Шар-ль-мій баллон воднем і піднявся в нім у гору. Після сорон-дох хвилин лету осіб Шарль надіслав Париза. Сказав, що вперше побачили літаючий баллон, взяли його за по-твору і рознесли на шквоті знадма від гною.

СИРЕ МОЛОКО І ЗУБИ.

Д-р Сроузон, директор зубного відділу „Лондон Го-спіталь“, оповідає, що між 760 хлопцями його клініки не знайшли після прийняття до клініки ні одного закоріння зубів. Д-р Сроузон є переконаний, що це сталося тому, що дітям дають щоденно непарне молоко. Сама таке мо-локо впаляє дуже корисно на розвиток зубів. Воно має усі потрібні вітаміни та зовсім так само потрібне для творення кісток і зубів залізо. Слід додати тут, що в клі-ніці д-ра Сроузона не парне молоко досліджують перед-цятим на приваєність бактерії туберкульозу. Вивчається далі, що мешканці острова Барра (на захід від Шкотії), мають дуже гарні зуби. Їхні діти пють тільки кип'ячене молоко.

А. Л.

АНГЛІЙСЬКІ ПРЕДЛОЖЕННЯ В СПРАВІ ВОЄННИХ ДОВГІВ.

ЛОНДОН, 11. 10. ПАТ. Вістки з Америки стверджують, що англійський повновласник на початку переговорів у справі воєнних дов-гів пропонує англійський проект: 1) теперіш-ніх радикальних змін всесвітніх господарських умовин не передбачувати при закінченні у-що їх затягнула В. Британія, не мали торго-вельного характеру, а були необхідністю та припадали у світовій війні, 2) воєнні повин-ности на закупівню воєнного матеріалу, отже не ма-ли тривкої та безперервної вартості як капі-тал, 4) митні тарифи, введені Америкою, зне-можливили сплату в товарах, обмінюючи та технічне поле трансферу, 5) В. Британія спла-тила 94 проц. своїх довгів у порівнянні із знач-но меншим процентом інших держав. Англій-ські часописи твердять, що Англія хоче пред-ложити Америці скреслення довгів заплатами го-тівкової суми, яка рівнялася би частині капі-талу, яка остає до сплати. Висновок би це 200 міль. фунтів. Цю суму В. Британія готова заплачувати. „Дейлі Геральд“ визнає, що таке про-по-дження вимагає передтим стабілізації долара та фунта.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВІЙНИ.

ПАРИЖ, 11. 10. ПАТ. Підполк. Мань у „Пті Журналь“ твердить, що Німеччина має тепер могутні засоби в ділянці хемічної війни, бо промислово та техн.-науково стоїть вище, ніж інші краї. Німеччина приготувала відпа-на трійливі гази, що давають вибух фосгену в Гамбурзі тому кіллка літ. Круп робить теж 16-центиметрові стрільна та панцирні бляхи. Є ча-мало фабрик, яким не вільно робити зброю, а все-зброю в Німеччині продукують. Німеч-кий уряд приступив крім того до відповідної перебудови комунікаційної мережі, беручи на увагу майже виключно стратегічні огляди. Підполк. Мань звертає увагу, що ніколи в до-теперішніх німецьких урядів не сповнило зва-жально приписів мілітарних клязудь верс-ського трактату.

Титулеску в дорозі.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. Після вибаву в Ва-ршаві румунський міністр Титулеску розмови з представником агенції Аваса, якому зава-зав Іду просто до Софії на день 12. ц. м. Опісля Іду до Анкари, щоб підписати трактат прина-з турецьким урядом, після чого відіде до Ате-н, Блгород, а врешті через Буларешт поверне до Женеви. Титулеску висловив велике задово-лення з вислідів своєї варшавської візиту і заявив, що марш Пилсудський зробив на ньому велике вра-ження.

Кому?! вигідніше

Львів, Сикстуська 7

або

КОПЕРНИКА 15 а.

цей купує тільки в перфумерії

С. ФЕДЕР.

жінки. Говорачи про радянсько-румунські вза-мини, Титулеску зазначив, що тепер вони дуже добрі. В справі румунсько-французького союзу сказав, що Франція стоїть все по стороні Поль-ши та Румунії. У зв'язку з тим румунський часо-пис „Універсал“ висловлює думку, що варшав-ська візита Титулеску причиниться вично до уст-пення миру на сході Європи і Балкані.

З організаційного руху.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩАНА.

Посол Яворський Олександр має відбути районне по-сольське віче в Струсові для 8-го жовтня ц. р. одати старості в Теревоні віче заборонено. Тоді посол Яво-рський відбув двотроху нараду в тому містечку. Присут-ніх було около 100 осіб зі Струсова, Нарвирівця, Бер-дичів, Радливи і Залозості. В історичному рефераті обговорення посол Яворський політично пологив україн-ського народу в Польщі. Перестаріла українська про-мисловість перед необхідними та нерозумними виступа-ми модалих людей, які більше шкодять народній справі, як і в помагають. Велику частину свого реферату присвя-тив посол Яворський розумчальному пологив українського народу на Великій Україні. Парламентаризм є на-дійним способом.

НІМЕЦЧИНА ТА ФРАНЦУСЬКІ ТВЕРДИНІ.

ПАРИЖ, 11. 10. ПАТ. Французська преса зацікавлена скріпленою шпійською акцією в хосен Німеччини, якої метою пізнати докладно новобудовані фортифікаційні лінії на східному кордоні Франції. Останніми часами злочини в Лестарингї багато шпійонів.

Ще під час будови французьких фортифікацій французька преса звернула увагу, що серед робітників є німецькі шпійони. Н-д-но у-

Найліпші токайські вина

Мадярска Винарня, Костельна 8.

Літня, що у Франції є німецькі шпійони. Софія Прозат. Вона виводилася вояків військовій тайни. Кавалерист Ремер Пастон викрав для неї найновіший модель скорострілу. Шпійонку арештували, як передавала документи кур'єрові німецької шпійської ватаги Ве-терові.

АТЕНТАТ НА РУМ. КОРОЛЯ.

3 БУКАРЕШТУ повідомляють, що на поїзд, яким їхав король Карло, хотіли виконати атентат. На вечірній поїзді, що їхав перел королівським поїздом, стріляли біля Тарговіше-ге. Арештували кільканадцять людей. Перегляд айська, який мав король підбути після подорожі, відкликано.

ВИБУХ У КОНСТРУКТОРА РАКЕТ.

БЕРЛІН, 11. 10. ПАТ. В Аренсгорстї в Над-ренї приключився вчора вибух у лабораторії відомого німецького конструктора ракет Цілін-га. Цілінг, його секретарка та монтер ранені смертельно.

АВАНТЮРА НА ПРОЦЕСІ ЗА ПІДПАЛ РАЙХСТАГУ.

БЕРЛІН, 11. 10. ПАТ. На нинішній розправі після заяви предсідника, що локальна візія відбудеться в четвер перед рампою райхстагу, обв. Димітров хотів зложити заяву. Предсід-ник сказав, що процедура не передбачує, щоби обвинувачений міг складати заяву. Димітров не може користуватися тим привілеєм, бо над-уживав кілька разів права голосу. Коли Димі-тров хотів такі говорити, предсідник крик-нув: Молчать! Димітров зірвався та відповів, що він не лише обвинувачений, а теж власний оборонець. На це предсідник і сенат вийшли. За той час Димітров сидить і похитує голо-вою. Після повороту предсідник повідомив, що Димітрома виключено на необмежений час. Тоді Димітров скрикнув: Ви загарили мені право оборони! Потім подав адв. Тайхерові записку та сказав: Це питання, яке я хотів за-дати. Прошу подати це. Тайхер ображений сказав: Чому ви передше того не зробили? та відкинув картку на стіл.

ЗГОРИЛИ ПОДРОЖНІ Й ПІЛЬОТ.

НЬЮ ЙОРК, 11. 10. ПАТ. Літак летунсько-го т-ва, яке адержує летунську комунікацію між Нью Йорком і Шикаго, з неясних причин упав і згорів біля Честертону. Згинув і подорожніх і пільот.

НОВИНКИ

— Фугра мужеські й жіночі виконує по най-новішим фасонам дешево й солідно **Евген Гови-кович**, Львів, ул. Домініканська ч. 4. 324 16-30

— Овочеві шепи і куші, певні щодо відмін-тарні та здорові, замовляйте в однієї україн-ської фірми **А. ТЕРПИЛЯК** в Залукаї, пошта і ста-ція Галич ч. 1. Телефон: Галич ч. 1. Конто ПКО ч. 500.855. Ціни та оферти безплатно. 3—1

— **3 Українського Лікарського Товариства.** 3 суботу, 14. ч. м. в год. 19. відбудуться в домі-ві Товариства при вул. Чарнецького ч. 26/1. схо-ді членів, що на них відчитують статтю д-ра І. Ортинського: „50-ліття проф. д-ра Б. Матю-шенка“. 498

— **3 Богословської Академії у Львові.** Новий академічний рік 1933-34 у Богословській Ака-демії у Львові розпочався в неділю 1. ч. м. свя-точним богослуженням у семинарській церкві св. Духа, яке відправив ректор Академії о. проф. д-р Салпій в оточенні оо. професорів. Виклади на обох факультетах розпочалися ще в суботу 30. IX. ч. р. Скількість слухачів на всіх п'ятих роках досягнула небувале досі число, бо понад 300; на самий 1. рік подалося цього року около 350 кандидатів, з чого, розуміється, могло бути прийняте дуже мале число (ок. 60), бо брак приміщення. Цього року добудовано до головного будинку семінарії віл підвірті (біля церкви) невелике крило у два поверхи, де будуть приміщені дві викладачі саі. менші

саі для наукових семінарів і семінарська біб-ліотека, але це справи належного приміщення Академії не розв'яже. Дві партерові саі (від вул. Коперника), в яких досі містилася семі-нарська бібліотека, будуть призначені на музей Академії, який незвичайно розрісся, так, що вже нині займає чотири саі чи кімнати, до то-го його експонати розішнені по стінах схода-вої кіатки та коридорах партеру і 1. поверха (від церкви). Деканом богословського відділу вибрано знову професора біблійних наук Ст. Зав., о. крил. Тита Мишковського, а продеканом професора пастирської богословії, о. д-ра Ярослава Левичького. Катедрі гомілетики до-ба. п. о. д-рі Фіголені обняв надзв. професор, о. д-р Андрій Ішак. Агенди філософського від-ділу веде покищо ректор Академії, доки не будуть переведені відповідні габілітації, бо тільки габілітований професор може бути де-каном відділу.

— **За естетичний вигляд вулиць.** Львівський магістрат видав новий розпорядок, що має на меті піднести естетичний вигляд домів і ву-лиць. Перед завішенням вивіски і виконанням написів та реклам на фасадах домів, а також перед виконанням усіх робіт, що змінюють

Найдешевше джерело токайських вин

Мадярска Винарня, Костельна 8.

зверхній вигляд будинків, потрібний дозвіл ма-гістрату. Задля цього треба внести окреме п-дання і предложити шкци у двох примірниках, а за подання заплатити окрему олату. Одно-часно заборонена перерібка і консервування існуючих уже склепових порталів, що виста-ють поза лінію будинків і займають публич-ний ґрунт. Не вільно теж малювати яскраво фа-сади домів і держати склепові вивіски і виста-ви в заповищені і занедбані стани.

— **Відмолоджений.** Директор тансінгу Франц Мошкович, якого відмолодив лікар д-р Заор-ський, відіхав на відпочинок до дочки в Кра-кові. Журналістам сказав Мошкович, що вже почувається зовсім добре. Ця операція для нього не новина, бо тому 10 літ відмолоджував уже його Штайнах. Тодішня операція була ба-гато тяжча. Мошковича оперували без хльо-роформування і він впевняє, що не був зде-нергований переведженням операції, хоч приготування тривало півтора години, а сама операція 11 хвилин. Зате дуже зденергований був шимпанс, який наче прочував, що його жде. Кажуть, що Мошкович заплатив за опе-рацію 3.000 зол.

— **Новий нотаріальний закон.** Ухвалений про-ект закону про нотаріат передбачує, що нота-рієм може бути лише правник, після складення відповідного іспиту. Та проект допускає виім-ково до нотаріальних станівш також людей, які шоправда не мають правничих студій, одна-че з огляду на свою діяльність дають за поруку, що виконуватимуть точно свої обовязки й зложать відповідні іспити.

Муз. Т-во ім. М. Лисенка, вул. Шапкевича ч. 5.

КОНЦЕРТ

П. ОДАРКИ БАНДРІВСЬКОЇ. ПОЧАТОК 8.15. П'ЯТНИЦЯ 13. ХІ. 1933.

— **Засуд дефравданта.** Львівського судового службовця Северина Куркевича засудив львів-ський суд за дефравдацію 28.582 зол. і 56 дол. та 1091 зол. на 3 роки тюрми й утрату гор. прав на 10 літ. Його спільник Бачинський дістав пів-тора року тюрми, а Біх 6 місяців.

— **Львівська хроніка.** Над Львовом переде-тять у четвер, 12. жовтня ескадра 30 польських літаків по дорозі до Румунії. — Нічо на середу згодді закралися крізь львівську каварні „Польо-нія“ до крамниці обуви „Салямандра“ при вул. Леґіонів у Львові, розбили касу та забрали 850 зол.

— **Засуд немирівських комуністів.** У львів-ському процесі немирівських комуністів засу-джено: Залымана на 5 і пів року в'язниці, Івана Осьмака, Калішніського і Якимова на кару в'яз-ниці по 5 років кожного. Всіх інших виправ-дано.

— **Напад на залізничного контролера.** В часі контролі білетів на лінії Львів-Сянки залізничний контролер Генрик Грудке знайшов якогось пасажиря, що їхав без білету. Тому що пасажир хотів заплатити карної належитості, контро-лер рішив передати його на найближчій стації льор рішши передати його на найближчій стації в Яблони в руки поліції. Коли потяг станув і Грудке вийшов разом з пасажиром, той підніс нагло із землі великий камінь і ударив ним так сильно контролера в голову, що розбив йому сильно шолох і повинився усе зуби. Залатий кровю цілу шолох і повинився усе зуби. Залатий кровю Грудке вил на землю, а незнайний пасажир утік.

— **Комуністичний процес** розпочнеться 12. п. м. в Коломиї. На лаві обвинувачених засиде 16 осіб.

— **Смертельний копанний мяч.** У Раві Руській під час амагань у копаному мячі між ЖКС „Ре-корд“ і „Равією“ противник копуна у живіт члена „Рекорду“ Маркуса Цона. Цон зімлів, а перевезений до шпиталю помер до трьох днів.

— **Смерть від гранати.** На полі коло Добрів-лян пов. Калущ 12-літній Василь Варварик най-шов заржавілу гранату, що походила з часів світової війни. Несвідомий небезпеки кидав нею так довго до каменя, аж спричинив вибух. Хлопця рознесло на дрібні кусні, відкидаючи на 10 метрів.

— **Горять стирти.** В Брошнєві пов. Станисла-віо згоріло 600 кіп віся в одній стирті на шко-ду фірми Глезінгер. За підпал арештовано Франца Немирівського.

— **Знижка емеритур?** У колах варшавських службовців кажуть, нібито уряд проектує обни-зачи емеритур. Є мовлява проект установити о-сновні платні держ. службовців у висоті 60 про-теперішніх платень, а решта 40 проц. творила би функційну платню, признану лише на час виконування чинної служби. Тисаами і емери-тури зменшили би на 60 проц. у відношенні до-ти, які платять тепер. Покищо невідомо скіль-ки в цьому правди.

— **Напад на редакцію.** Варшавяк Панус, що виграв 300.000 зол. у класовій лотерії, веде процес за цю виграну з якимсь Цемахом. Жи-дівський часопис „Момент“ помістив непри-пильну для Пануса замітку. Зате Панус із сво-ім братом напав на редакцію „Моменту“, тут побили ред. співробітників і здемолювали ула-дження. Поліція арештувала обох.

— **Всюди вітрять контрреволюцію.** Радян-ська влада зліквідувала в Харкові Союз укра-їнських драматургів і композиторів під замі-том протиреволюційної діяльності.

Природне богослужбне вино

Мадярска Винарня, Костельна 8.

— Як варити добре і дешево, задуматься кожна о-шадна господиня, якої рішення мусить бути швидко і лаучне. Також мусить призначити вона пильну увагу відповідній поживі, щоби зберегти здоров'я та сили своїх найближчих. У звязку з тим зовсім сімло можна поручити ароматичний будиць Еткера, незвичайно по-живий, легко страваний і тому надається значенню на доповнення кожного хочби найскромнішого обіду.

✠ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 21. IX. 1933. помер у Заздрості свідомий кооператор і ревний читальняник **Михай-ло Пошелюжний**. Покійний належав до основ-них читальні і кооперативи у своїй селі. Ні-коли не жалував труду, коли йшло про гро-мадські справи. Його заходом (і його співро-бітників) поведоса набути для місцевої читаль-ні гарну площу під будову дому.

За кілька днів (25. IX. 1933) помер у Тере-бовлі **Витовт Целевич**, смер. учитель, бувш. ко-місар міста і заступник посадника Теребовлі. Покійний належав до членів основних філій „Просвіти“ в 1903 р. і працював до часів війни у всіх українських інституціях. Після війни по-святився виключно справам громадської го-сподарки (в магістраті). Як комісар міста і за-ступник посадника зеднав собі симпатії всього населення, доказом чого були величаві похоро-ни на кошт магістрату. Вічна їм Пам'ять!

З кіна.

КІНО „АПОЛЬ“: „ВЕСЕЛИЯ КАРАВАНЯ“.

Чеська фільма в Влестом Буріаком: дуже дотепна сюжет, заснований на „мні про кло“, як караваняр при-шов до дому, де підготувалися до весілля, думаючи, що приїхав ховати невістка. Буріак неврівноважений у спіль, коли наслідую піснями у різних чужих мов, уживаючи при цьому власного жаргону. Бачимо, що і танцюрист віл неврівноважений. Не зважаю, чи свідомо вибрав Буріак як ілю-страцію російських танців нашого голака з присводами і піснями „Тов. мой гречаник“, що в танці казаків; пере-січні європейські досі беруть національні танці народів, не зважаю на склад російської держави за танці російські. Сюжет у фільмі „Веселія караваня“ був би адже весе-лім, якби слухачі могли розуміти ще і комічні розмови

Байдужність до рідної незалежної преси, ку-пування чужинських газет та одночасне за-мишування до політиканства і критики націо-нальної політики і всіх проявів організованого національного життя — це найяскравіший і найпоганіший показник нездорових громад-ських відносин.

НАФТОВИЙ БАНК

(АКЦІЙНА СПІЛКА)

ЛВІВ — ВУЛ. ЛЬВА САПІГИ Ч. 3.

ПРИЙМАЄ: Грошеві льокати на найкорисніших умовах. Переводить усі банкові трансакції, маючи якомога більше на увазі інтерес П. Т. Клієнтів, приймає до есконту ремеси, купує ропу, дає задатки на ропу.

Дописи.

ЛВІВЩИНА.

Життя „Лугу“ в Чорнушівцях. Наше село бідне, в до того в більшості польське і не мало досі ніякої своєї організації, бо одинока кооператива в 1930 р. провалилася. Так село жило безпросвітно аж до часу, коли в сусідніх селах Германії в Чижиківі заложили Т-во „Луг“. Наші хлопці приїжджали, побачили, що „Луг“ торгівна установа і записували „Луга“ в себе. Стрункі жали луговиків і луговинок, вправи, пісні, сходи, на тих читали історію України, надали зразу інший вигляд молоді і заворушили село. Ще більше руху було в селі, коли 10. вересня п. р. наш „Луг“ улаштував перший у селі попис, на який прибула слава оркестра з Чижикова та здисципліновані лави луговиків з Чижикова і Германії. Ціле село виїжджало на площу та гаряче відносно оплескувало вправи 120 луговиків і луговинок. Усі бачили, що в „Лузі“ росте наша сила. І ціле село співало разом з луговиками „А ми тую червону наліну підніmemo“. Після попису молоді бавилися до пізньої ночі.

КАЛУШИНА.

Просвітно-кооперативне свято в Войнилові. В неділю 24. 9. п. р. філія „Просвіти“ в Войнилові з нагоди відкриття своєї діяльності та 25-літнього існування місці кооператива „Поміч“ улаштувала просвітно-кооперативне свято. Гарний осінній день зібрав біля 1.500 учасників свята з околиці. Свято почалося богослужінням, яке відправляв у місц. церкві о. декан Заричий Л.

при співучасті доколичного духовенства. Потім в год. 2-й попел. у гарно прибраній селі районної молодочарні відбувся святочна академія. Академію отворив в імені філії „Просвіти“ Войнилові п. В. Матвієв, що зачував у коротких словах працю філії та піліс рінчосно за-слуги кооператива „Поміч“, що впродовж 25 літ серед тяжких умови неодну цеголку вложила у розбудову нашого життя. З черги промовляв відпоручник центрального коопер. установ посол О. Луцький, якого по-яву прийняли зібрані гучними оплесками. У своїй гарній промові вказав пос. Луцький на кооперативі „Просвіту“ як на ідеалі нашого кращого завтра, загіривши зібраних до антрєвазості у народній праці. Наприкінці про-мовляв відпоручник філії „Просвіти“ — Калущ п. Ко-роль Іван, закінчуючи зібраних до співпраці у розбудові просвітнього життя Войниліщини, яка під цю пору дещо занедбана. Дальшу часть академії виконували хо-рові продукції читальняних хорів: Войнилів, Долотів, Студийка, Меліна, Дубовиця, Сіака Кал., Лука й інші. Добре виявлявся із декламації „Каменяр“ І. Франка п. Катимшин С. Музичні продукції виконала поправно ду-ті оркестра читальні Підгорки. Академію закінчено від-співанням наш. гімну, після чого відбувся народний фести, на котрім співали хори та вправляли: „Сокіл“ — Катущ і „Луг“ з Підгорок, виконуючи різнож вєжі. Ве-чером у гарно ілюмінований будівлі районної молодочар-ні відбувся чайний вечір. Під звуки дуетної оркестри з Підгорок довго пала товариська гутірка у споминах минулого та намічуванні нових аусиль над розвитком обох тєвариста. Ініціатори свята слід побажати дальших у-

спіху у просвітно-кооперативній праці. Виступом свята Войниліщини дала доказ, що в вона цілком роз-наперіла.

СПОРТ.

ЗА КРАЄВЕ МИСТЕЦТВО У. С. С.

Окружні мистецтва У. С. С. в кожному мєстї да-остаточно покінчилися. Перед нами найкращі, остє-на імпреза в цьому сезоні — фінали мистецтва. До сє-рїшючих змагань стаять чотирі найкращі дружини У. С. С.: „Тризуб“ і „Мета“ зі Львова, „Беркут“ з Гєрмє-шєв і „Рєхєсєліна“ з Рєгатїна. Котрїх з тих дружин у-дасться перехилити перемогу на свою сторону і дєбє-тїсамїм почєсть мїстєцї У. С. С. годї сєгодєшїх сєдє-ти Вєлїкою нєвідомою для Львова є „Бєркут“ і „Рє-сєліна“, так що хочє спортова оєїїя тєпєр нє прє-мєжєя „Тризуба“ або „Мєту“, то нєспєдєвєжєя нє вє-кєдєчєні. Тому змагання заповїдаються спєрєжє нє прє-шорєдєна спортова аттракція. Початок змагань в сєбєдї (14.) і в нєдєлю (15. X.) в год. 1.15 попєла. Цїє зма-гєнєжє.

ЧЕРНІВЦІ. ЯН — ДОВБУШ 1:0 (8:0).

Рєзїгранї в нєдєлю змагання за мїстєцєво Бєлєшї-ни нєгравлї чернєвєцькї нємї. Дєвєбуш прєграв нє вє-сїм зєсєлєжєно. Завїнїє тєт нєбїльшє нєпад, що нє мїг зєдєбєтїся нє яхєсє грїзїшєю акція.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Вєлїкий Мїський Тєатр.
Чєтєр, 12. X. год. 7.30 вєч. „Ш. пов. кїмнєтє ч. 17“.
Пїтїниця, 13. X. год. 7.30 вєч. „Ш. пов. кїмнєтє ч. 17“.

Тєатр Рїзнєрєдностєй.
Чєтєр, 12. X. год. 7.30 вєч. „Гєтївєк“.
Пїтїниця, 13. X. год. 7.30 вєч. „Гєтївєк“.

Кїна.

АДРІЯ: „Гєтї із кєхєнїєм“.
АПОЛЬО: „Вєсєлїє кєрєвєнєр“ (Вєлє-тє Бєрїєн).
АТЛЄНТІК: „Нєрєчєнє з Вїдїєн“ (опє-рєтєкє Лєгєрє).
КАСІНО: „Осміх шєстїє“.
КОПєРНІК: „Пїснє нєд пїснєм“ (Мєрєлєнє Дїтїєр).
КОЛЄСЄ: „Єскєдрє смєртї“ та рєалїє.
МАРУСЄНЬКА: „Онєкєл Мєвєс“ (Шє-лємє Ашє).
МІРАЖ: „Ц. м. лїєстєр Врєбєц“ (Вєлєтє Бєрїєн).
МУЗЯ: „Мєтє Гєрїє“ (Грєтє Гєрбє, Рє-мєн Нєвєрє).
ПАЛЄС: „12 крїсєл“ (Вєлєтє Бєрїєн, Дїмїєн).
ПАСАЖ: „Прєбє кєхєнїєм“ та рєалїє.
СТІЛЄВЄ: „Кєрєлє арєєн“ (Кєн Мєлє-вєрє).
СТІЛЄВЄ: „Дїєчє з крєнїє бєрєй“ та рєалїє з Бєлєшїєм і Бєкємєськєю.
ХІМЄРЄ: „І Кнїжє Вєлїчїєстїє“ (Іє Лїєлїєжєю Гєрєвєк).
УТІХЄ: „Дїєлїєнєкє хочє рєзвєстїєсє“ та рєалїє.

Закордонне радіо.

Чєтєр, 12. жовтєя 1933.
Кєнїєгєбєрг (217.1) 20.10 „Гєнє Гєлїєнїє“ оп. Мєршїєрє; Мєр. Острєвє (263.8) 11.05 Музїкє; Брєтїєслєвє (279.3) 17.50 Спїє, 19.25 Скрїпкє; 19.30 „Кєвєлє Вїєлїєнє“ оп. Бєлє; Брєслїє (325) 14.10 Фортєєлїє; 20.10 „Шїєлїєнїє бєрєн“ оп. Штєрєвє; Мїєлїє-нє (331.8) 13.45 Музїкє; 20.30 Оперєтєкє; Бєрєлїє (419) 16.30 Кємєр. музїкє; 18.10 Спїє; Бїєгєрєд (429.7) 19.00 Спїє; 20.30 Оп. арїє; Рїм (441.2) 12.30 Музїкє; 17.15 Кєнїєрт, сїє; Лїєнїєбєрг (472.4) 23.00 Дєвїє кїм. музїкє; Вїєлєнє (517.2) 17.25 Сєлїєстїє; 21.00 Кєнїєрт; Бєлєшїєнє (550.5) 17.30 Цїєт. оркєстрє; Хєрїєкє (537.5) 9.20 Сєлїєстїє; 10.30, 13.30 Кєнїєрт; 16.00 Сєтї-рє, оп. арїє; 17.30 Трєнєс. з тєатрє.

Пїтїниця, 13. жовтєя 1933.
Кєнїєгєбєрг (217.1) 20.10 Сїмф. кєнїєрт; Бїєгєрєд (429.7) 20.30 Спїє; Рїм (441.2) 17.15 Кєнїєрт; Прєгє (455.6) 17.05 Кєнїє-рт; 20.30 Хєр. Вїєлєнє (517.2) 19.10 Лєг-кїє кєнїєрт; 20.00 „Оєїєр“ оп. Мєршїєрє; Бєлєшїєнє (550.5) 13.30 Цїєт. оркєстрє; 17.30 Фортєєлїє; Хєрїєкє (537.5) 10.00 Кєнїє-рт дїєлїє дїєлїє; 15.00 Квєртєт; 19.00 Сїм-фєн. кєнїєрт.

Прїєлїєтє пєрєдплатї!

Вє оєлєкцїю вїдповїдєє Олєксєлєє Кєстїєк.

Новий Самоуправний Закон

Д-РА СТЕПАН БАРНА.
Цїна 40 сотїєкїє
з почтєвою пєрєслєжкєю 55 сотїєкїє.
Вїєслєє Адмїєнїєтрєцїє „Дїєлє“.

БАГАТО, ПАНІ, ЗАОЩАДИТЕ,

якщо уживатимете найліпшого порошку до печива. Тому Пані дому поручають по-стійно Д-ра Еткера порошок до печива Backin

який безоглядно найпевніший. Якщо Ви, Пані, випікаєте на порошку Д-ра Еткера „Backin“ на підставі відомих Еткера ре-цепт, печиво мусить вдатися. — При закупі треба вважати на назву „D-r Oetker“ та охоронний знак „Ясна Голова“. Домагайтеся в колоніальних магазинах відомої книжечки з приписами Д-ра Еткера. Коли зана-вичерпана, її вивідає безпосередньо

Dr. A. Oetker, Olwa

Львівське радіо.

Четвер, 12. жовтня 1933.

7.00—7.50 Ранішня аудїєцїє; 12.05 Старї оперєткї (грам. плєтї); 12.30 Полєзулєвїє дєнїєжє, Мєтєорєл. вїєткї; 12.35 Шїє. пєрє-мєжє із вєрш. Фїлєгєрмєнїє; 15.30 Гєспє-лєрськїє кємунїкєт; 15.40 Лєгкє музїкє; 16.40 Збїжєвє бїржє; 16.55 Сєлїєстїє, вїд-лєчєчєлє, сїєлє (Бєнєнїє. бєс); 17.50 Рїєлєм. кємунїкєт; 18.00 Пєбїлє Сєбїєськєго пїд Пєркєлєвїєм; 18.20 Аудїєцїє; 19.05 Вєчєрїєнє; 19.25 Акт. вїдчїт; 19.45 Вєч. дєнїєжє; 20.00 Сїмф. кєнїєрт, Пїєлїєнє (сєнєрєл); в пє-рєрєвї почт.-тєхн. скрїпкєкє, кєрєспєндєн-цїє; 22.00 Спортовїє вїєткї; 22.10 Лїт.-муз. аудїєцїє; 22.25 Кєм. музїкє (скрїпкє, вїд-лєчєчєлє, фортєєлїє); 23.05 Нєлїєгєрїєшїє тєорїє з грємєфєнє.

П'ятниця, 13. жовтня 1933.

7.00—7.55 Ранішня аудїєцїє; 11.45 Кємунї-кєтїє, Грємєфєнє; 12.05, 12.35 Сєлїєнєвє музїкє; 15.30 Гєспєлєрськїє кємунїкєт; 16.00 Вїд гєлєтє до рємбїє (грємєфєнє); 16.55 Сєлїєстїє (Пєлїєськє-Лєвїєчєкє, сє-пєрєлє, Чєлїєшїєкїє, бєрїєтєнє); 17.50 Тєатр. фєїєлєтєнє; 18.00 Шє Вєтєрїє вїєнїєлє дїєлїє; 18.20 Лєгкє музїкє; 19.25 Фєїєлє-тєнє; 20.00 Муз. бєлєчєкє, Фєїєлє. Мєрє нє чїєнїєжє мїєстєцтєвїє; 22.40 Спортовїє вїєткїє; 22.50 Тєнєкєвє музїкє; 23.05 Нєлїєгєрїєшїє тєорїє з грєм. плєтїє.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Вєлєтїє: Дєвєр 5.80—5.85, дєвєр кїє. 5.60, фєнїтє лїєт. 27.50, шїєлїєнїє 101, фрєн-кїє шїє. 173, мєркїє нїє. 211.50, кєрєнїє ч. 25.25, фрєнкїє фр. 35.
Срїєблє: 5 кєр. 1.50, фїєвєрєлє 90 сот., рє-бєлє 1.30, кєрєнїє 30 сот.
Золєтє: 20 кєр. 37.50, рєблє 47, фрєнкїє 36.50, дєкєт 21, дєвєр 6.02.
Нєпєрїєт: Пєлє бєлє 39.50, дєвєрїєкє 49.50 до 50.00, прєм. лїєлєст. 103.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Трєнєсакцїє. Прєлєжє. Куплє.
Бєлєгїє 124.33, 124.64, 124.02; Гєлїєлїє 359.75, 360.65, 368.85; Лїєнєлєн 27.53—27.54, 27.67, 27.40; Пєрїєжє 34.92, 35.01, 34.83; Прє-гє 26, 26, 26.43; Швєїєлєрїє 172.86, 173.29, 172.43; Ітєлїє 46.83, 47.06, 46.60; Бєрлїєн 212.50.

АКЦІЇ.

Банк Пєлєськїє 82—81 і пїє.

ЗБІЖЄВЄ БІРЖА.

Цїєнє лїє. Пїєлєзєчєськє лїєжє Лїєлїє Овєс дїєр. 11.25—11.50 12.75—13.00 Овєс дїє. вїєтєк. 12.50—12.75 14.00—14.25 Іншїє кєурсїє нєзмїєнїє.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Мєлєсєлєсєлє“ плєтїє кєопєрєтїєвїє дїєлїє 11. X.: мєлєсє пр. дєс. 3.10 зєл., мєлєкє 17 сот., сєтєвєнє 90 сот., єлїє зєл. 3.90 до 4.— зєл. кєпєт. Тєнєдїєнїє нє мєлєкє зїєжєжєкє, нє рєштє устїєнєнє.

ОПОВІСТКИ

Зє оєлєкцїєнїє пєдєлїєнїє нє нїдпєнїєдєє

Пєдїєкє. Сєлєдєлє шїєрє пєдїєкє „Тєвє-рїєстєву Вїєлїєнє Дєвємєгє“ прїє лїєлє. Зє-дїєрїєчєськїє ч. 10 у Лїєлєвїє зє удїєлєнїє мє-нїє пїєлєгєтїє. — Гудїєлє Пєтєрє.

Інїєгєрєлїєнє Слєжбє Пєжє Мєрїєськїєї Дрєжїєнїє Студєнтєвїє у Лїєлєвїє вїєлєзєтїє-сєє нє зєлєлє. дїєлїє 15. X. 1933 р. о год. 8.30 в цєркєлї ОО. Вєслїєнїє, з шїєрїєї сєлєдїєнїє о год. 15-їє в Ієстїтутї СС. Вєслїєнїєкє прїє лїєлє. Лїєлєгєшє 17 тєгє сєлєгє дїєлїє. — Прєсїєнїє Тєвєрїєшєкє чїєлєснєнїє єлїєтїє. — Вїєлїє. 493 1—1

Дєкєнєт Тєолєгїєчєсєго Вїєдїєлє гр. кєт. Бєгєлєсєлєськїєї Акадємїї у Лїєлєвїє пєдєлє-дє вїєлєнє Ієнєрєсїєнїєтїє, шє пєрєдєкєнє-рєсєлїє і пєрєдєрєзїєнїєлїєнїє Ієлєтїє в мїєстїє лїєстєлєлє вїєдєбєдєтїє дїєлїє 2-гє (в чєтєрїє). 493 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Зє оєлєкцїєнїє рєдєкцїє нє нїдпєнїєдєє

ФОРТЄПІЄНїє, лїєнїєнє нєдїєлїєчєлїє, з гєр-шєрїєлїєнїє фєбрїк нє рїєжїє цїєнє з гєрїє-тїєю, прєлєжє, мїєлє, Гєлєжє, Пїєлєзєчєсєлє 21, пєршїєй пєчєрєх. 45/2 1—1

КРЄВЧІЄНїє Ашїє Юрчєкєвє пєрєвєслєє нє лїєлє. Лїєчїєкїєськє 84, Іє. сєв. чєлєз гє-нєк. 45/2 1—1

ОЖЄНїЄСЄ з укрєїєкєю, єлє пєлєчїєтє 44 гїлєтєкє бїлє 5.000 зєл. Нєзвєнїємїє лїє-лєшїєнїє до „Дїєлє“ дїєлїє „Ієлїєкїєр лїє 33“. 491 1—1

2 ПОКЄІ з кєхїєю бєлєлїєнїєм єлїєлїєкїє. Вїєнїєвєськє лїєлє. Сєфїєлїє 75. 493 1—1

СТРїЄЛЄЦьКїє пїєсїє нє мїєлїєнїє хєрє Юрє-слєвєнєкє прєлєжєтїє кнїєгєрїє. 493 1—1

ШУКЄЮ Ієт. жєлїєшїєнїє, кєтєрє зєлєкєлєтє бє хєтєю у сєлїєтїєй кєрєїє оєсєбє. Зєлєкєлєтїє-нїє до Адмїєнїєтрєцїє „Дїєлє“ „Ємєрїєтєкє“. 450 1—1

ФОРТЄПІЄНїє, чєрїєнїє, кєрєткїє, дєлєшє прєлєжє. Гєдїємїє прїєнїєтїє вїєлїє 5—7 Тєдїє-нїєськїє 7, офїєцїєнїє нє лїєлє, мєлїєнїє 18. 45/2 1—1

МОЛОДЄ, прїєлїєлїєнє, Ієнїєлїєгїєнїєтїє з вїє-нєм пїєлєжє мєжчїєнїє нє стєлєнїєлїє. Лїєтє до Адмїєнїєтрєцїє лїєлє „Брєнїєтєкє“. 493 1—1

ФУТРЄ з лїєлїєкїє і з тєкїєрїє єлїєлїєнїє нє прєлєжє. Цїєнє 350 зєл. і 300 зєл. Гєлєрє-ськїє, Кєпєрєнїєкє 16 Іє. гєлє 54-46. 1—1

Кєнїєпїєнїєтїє з оєрєкїєнїєю шїєкє мїєлїє у лїєлєкєтїє зєрєлє зє дїєжє єлїєрєнїєю нє-пєлєгєрєдєю. Зєлєкєлєтїє з чїєлєснїєїє прїє-нїєлє єлє. 2-р Пєлєкїєськїє. Лїєлє, Зєр-нїє єлє. 4-р Пєлєкїєськїє. 493 1—1

Вїєдє Вїєлєлїєнїє Спїєжє „Дїєлє“

Вїєлєлїєнїє Вїєлє Спїєжє „Дїєлє“ Лїєлє. Рєнєк 10